

חוק ייסוד: מבקר המדינה *

1. ביקורת המדינה נתונה בידי מבקר המדינה. מהות
2. (א) מבקר המדינה יקיים ביקורת על המשק, הנכסים, הכספים, ההתחייבויות והמינהל של המדינה, של משרדי הממשלה, של כל מפעל, מוסד או תאגיד של המדינה, של הרשויות המקומיות ושל גופים או מוסדות אחרים שהועמדו על-פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה.
(ב) מבקר המדינה יבחן את חוקיות הפעולות, טוהר המידות, הניהול התקין, היעילות והחסכון של הגופים המבוקרים, וכל ענין אחר שיראה בו צורך. ביקורת המדינה
3. גוף העומד לביקורתו של מבקר המדינה ימציא למבקר ללא דיחוי, לפי דרישתו, ידיעות, מסמכים, הסברים, וכל חומר אחר שלדעת המבקר דרושים לו לצרכי הביקורת. חובה להמציא ידיעות
4. מבקר המדינה יברר תלונות מאת הציבור על גופים ואנשים כפי שייקבע בחוק או לפיו; בתפקידו זה יכהן מבקר המדינה בתואר "נציב תלונות הציבור". תלונות הציבור
5. מבקר המדינה ימלא תפקידים נוספים כפי שייקבע בחוק. תפקידים נוספים
6. במילוי תפקידיו יהיה מבקר המדינה אחראי בפני הכנסת בלבד ולא יהיה תלוי בממשלה. אחריות בפני הכנסת
7. (א) מבקר המדינה ייבחר בידי הכנסת בהצבעה חשאית; סדרי הבחירה ייקבעו בחוק.
(ב) תקופת כהונתו של מבקר המדינה תהיה חמש שנים. בחירה ותקופת כהונה
8. כל אזרח ישראלי שהוא תושב ישראל כשיר להיות מועמד לכהונת מבקר המדינה; חוק יכול שיקבע תנאי כשירות נוספים; מי שכיהן כמבקר המדינה שתי תקופות בזה אחר זה לא יהיה מועמד בבחירות לתקופה הסמוכה לאחרונה. כשירות
9. מבקר המדינה הנבחר יצהיר ויחתום לפני הכנסת הצהרת אמונים זו:
"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה ולמלא באמונה את תפקידי כמבקר המדינה." הצהרת אמונים
10. תקציב משרד מבקר המדינה ייקבע לפי הצעת מבקר המדינה בידי ועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם ביחד עם תקציב המדינה. תקציב
11. משכורתו של מבקר המדינה ותשלומים אחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו או לאחריה, או לשאייריו לאחר מותו, ייקבעו בחוק או בהחלטה של הכנסת או של ועדה מועדונית שהכנסת הסמיכה לכך. משכורת וגמלאות
12. (א) מבקר המדינה יקיים קשר עם הכנסת, כפי שייקבע בחוק.
(ב) מבקר המדינה יגיש לכנסת דינים וחשבונות וחוות דעת בתחום תפקידיו ויפרסם אותם ברבים, והכל בדרך ובסיווגים שייקבעו בחוק. קשר עם הכנסת והגשת דו"חות

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו בשבט התשמ"ח (15 בפברואר 1988); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1707, התשמ"ח, עמ' 53.

13. מבקר המדינה לא יועבר מכהונתו אלא על פי החלטה של הכנסת ברוב של שני שלישים מן המצביעים; סדרי ההעברה מכהונה ייקבעו בחוק.

14. נבצר ממבקר המדינה למלא תפקידיו, ימונה ממלא מקום המבקר באופן ולתקופה כפי שייקבע בחוק.

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק מבקר המדינה (הוראות מעבר), התשמ"ח—1988 *

1. מבקר המדינה המכהן ערב תחילתו של חוק-יסוד: מבקר המדינה¹, רואים אותו כמכהן לפי חוק-היסוד מתחילת כהונתו.

2. בחוק מבקר המדינה, התשי"ח—1958 [נוסח משולב]² —

(1) במקום סעיפים 1 עד 3 יבוא:

1. (א) מבקר המדינה (להלן — המבקר) ייבחר בידי הכנסת בהצבעה חשאית בישיבת הכנסת שנועדה לענין זה בלבד.

(ב) המועמד שבעד בחירתו הצביע רוב חברי הכנסת — הוא הנבחר; לא הצביע רוב כאמור בעד מועמד אחד — מצביעים שנית; לא הצביע רוב כאמור בעד מועמד אחד בהצבעה השנייה, חוזרים ומצביעים; בהצבעה השלישית ובכל הצבעה נוספת לא יועמד לבחירה המועמד שבעדו הצביע בבחירה הקודמת מספר חברי הכנסת הקטן ביותר; המועמד שבעד בחירתו הצביעו בהצבעה השלישית או באחת ההצבעות הנוספות רוב חברי הכנסת המשתתפים בהצבעה ומצביעים בעד אחד המועמדים — הוא הנבחר; קיבלו שני מועמדים מספר קולות שווה, חוזרים על ההצבעה.

2. (א) בחירת המבקר תיערך לא מוקדם מתשעים ימים ולא יאוחר משלושים ימים לפני תום תקופת כהונתו של המבקר המכהן; נתפנה מקומו של המבקר לפני תום תקופת כהונתו, תיערך הבחירה תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו נתפנה מקומו.

(ב) יושב ראש הכנסת, בהתייעצות עם סגניו, יקבע את יום הבחירה ויודיע עליו בכתב לכל חברי הכנסת לפחות עשרים ימים לפני יום הבחירה.

(ג) חל מועד הבחירה שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב ראש הכנסת את הכנסת לשם הבחירה.

3. (א) נקבע יום הבחירה, רשאים עשרה לפחות מחברי הכנסת להציע מועמד; ההצעה תהיה בכתב ותימסר ליושב ראש הכנסת,

* נתקבל ככנסת ביום כ"ו בשבט התשמ"ח (15 בפברואר 1988); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בת"ח 1707, התשמ"ח, עמ' 53.

1 ס"ח התשמ"ח, עמ' 30.

2 ס"ח התשי"ח, עמ' 92.